

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2021-787854169 DOS-2018-
0001643

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
2 november 2021

Eindtermijn
-

Onderwerp

Brief aan Stuurgroep Gouwe Wiericke met toezegging middelen uit het Uitvoeringsprogramma Natuur

Advies

1. Vast te stellen de brief aan de Stuurgroep Gouwe Wiericke met de toezegging om € 4,3 miljoen inclusief btw (en indexering) beschikbaar te stellen vanuit budget van Programma Natuur voor het baggeren van de watergangen in Westveen, onderdeel van Natura 2000 gebied; de Nieuwkoopse plassen & de Haeck.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de reservering van het budget van Programma Natuur voor het baggeren van de watergangen in Westveen, onderdeel van Natura 2000 gebied; de Nieuwkoopse plassen & de Haeck.

Besluit GS

vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- GS-brief aan de Stuurgroep Gouwe Wiericke met toezegging van de middelen vanuit het Uitvoeringsprogramma Natuur
- Brief van de stuurgroep met het verzoek aan GS om financiële middelen voor baggeren in Westveen

1 Toelichting voor het College

De stuurgroep Gouwe Wiericke (hierna: stuurgroep) werkt aan de realisatie van het Natuurnetwerk. Het gebied Westveen maakt onderdeel uit van hun opdracht en ligt in het Natura 2000-gebied, de Nieuwkoopse plassen. In dit gebied liggen ten opzichte van de oorspronkelijke opdracht aan de stuurgroep extra kansen om bij te dragen aan de stikstofgevoelige Natura 2000-doelen van de Nieuwkoopse plassen. Hiervoor is het noodzakelijk dat er in Westveen grootschalig wordt gebaggerd.

Een kwart van de oppervlakte van Westveen bestaat uit water. De watergangen zijn heel breed, maar door de aanwezige bagger heel ondiep. Hierdoor is de waterkwaliteit niet goed en dit belemmert de natuurontwikkeling. Waterplanten kunnen zich in dit troebele en ondiepe water niet vestigen en de watergangen zijn ongeschikt als leefgebied voor verschillende diersoorten. Het baggeren is nodig voor de uitbreiding van de volgende (stikstofgevoelige) Natura doelen; Blauwgrasland, Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden en het leefgebied van de Zwarte stern, Noordse woelmuis en Gestreepte waterroofkever.

De stuurgroep heeft de provincie verzocht een bedrag van € 4.133.149 (inclusief btw) te reserveren uit het Programma Natuur voor deze baggerwerkzaamheden. Tevens verzoeken zij om dit bedrag jaarlijks met 2% te indexeren.

Voor het Uitvoeringsprogramma Natuur Zuid-Holland 2021-2023 i.h.k.v. het landelijke Programma Natuur heeft het Rijk een éénmalige specifieke uitkering verstrekt, die besteed moet worden aan uitvoeringsmaatregelen die ten goede komen van stikstofgevoelige en overbelaste Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen. Inhoudelijk passen de baggerwerkzaamheden Westveen binnen de scope van dit Uitvoeringsprogramma. Daarom wordt voorgesteld het gevraagde bedrag van € 4.133.149 te reserveren en de stuurgroep daarover per brief te informeren. Rekening houdend met de gevraagde indexering reserveren wij een bedrag van € 4,3 miljoen.

Aan de middelen uit het Programma Natuur zijn specifieke voorwaarden en verplichtingen verbonden:

- De specifieke uitkering kan uitsluitend worden besteed aan uitvoeringsactiviteiten in de periode tot en met 31 december 2025, waarbij de hiervoor bestuurlijke verplichtingen uiterlijk 31 december 2023 zijn aangegaan.
- Het deel van de uitkering dat niet (tijdig) is besteed, kan door de minister worden teruggevorderd. Voor het gereserveerde bedrag betekent dit dat er tijdig zicht moet zijn op eventuele (dreigende) onderbesteding, zodat de middelen kunnen worden ingezet voor andere doelmatige Zuid-Hollandse natuurprojecten.
- De minister kan tevens terugvorderen voor zover er geen (volledige) of onjuiste verantwoordingsinformatie is verstrekt, indien de verantwoordingsinformatie te laat is ontvangen, voor zover de uitkering niet rechtmatig is besteed of voor zover de rechtmatigheid van de besteding volgens de controlerende accountant onzeker is.

De middelen die nu gereserveerd worden, zullen bij het sluiten van het Addendum op de Gebiedsovereenkomst Gouwe Wiericke ter beschikking worden gesteld aan de stuurgroep. In het

Addendum zullen tevens nadere afspraken worden gemaakt over de invulling van de specifieke voorwaarden en verplichtingen.

Eén van de voorwaarden uit het Uitvoeringsprogramma Natuur (realisatie uiterlijk in 2025) is voor een deel van de baggerwerkzaamheden (fase 2) waarschijnlijk niet mogelijk, omdat de gronden nog niet beschikbaar zijn. De stuurgroep wil graag de zekerheid van de provincie dat er, indien nodig, ook na 2025 middelen voor de uitvoering beschikbaar zijn. In de brief is aangegeven dat fase 2 zo nodig uit een andere financieringsbron wordt gedekt, voor zover uitvoering binnen de kaders van het Uitvoeringsprogramma Natuur niet mogelijk blijkt. Zie paragraaf financieel kader voor de overwegingen hierbij.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 4,3 miljoen inclusief btw beschikbaar
Programma : Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's, de middelen worden gereserveerd vanuit het uitvoeringsprogramma Natuur

Bij het addendum worden de middelen daadwerkelijk ter beschikking gesteld aan de stuurgroep en wordt het financieel kader uitgewerkt. De reservering van de 4,3 miljoen euro heeft betrekking op het gehele project baggeren Westveen. Het project bestaat uit twee fasen, waarbij de tweede fase (circa 1,1 miljoen) mogelijk wordt uitgevoerd buiten de looptijd van het Uitvoeringsprogramma natuur, SPUK1 (dus na 2025). Verwacht wordt dat het baggeren in z'n geheel uit het Uitvoeringsprogramma Natuur kan worden betaald. We willen de stuurgroep de gevraagde zekerheid geven dat er ook budget is voor de uitvoering van fase 2 als deze pas na 2025 kan worden uitgevoerd. De volgende overwegingen zijn hierin betrokken:

Het baggerwerk is een instandhoudingsmaatregel in de zin van Artikel 2.2 van de Wet natuurbescherming. Het is de wettelijke taak van GS om ervoor zorg te dragen dat dergelijke maatregelen worden uitgevoerd. Bij een gedeeltelijke uitvoering na 2025 kunnen de onderstaande bronnen worden benut voor financiering:

1. 'SPUK1' biedt een opening om ook na 2025 nog uitvoering te financieren. In Artikel 3.6 van de Beschikking is daartoe de volgende tekst opgenomen: *Gedurende de looptijd van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Zuid-Holland kunnen omstandigheden wijzigen, zoals de beoogde termijn voor uitvoering. In die gevallen kan de provincie een schriftelijk verzoek doen tot wijziging van deze beschikking tot verlening van de specifieke uitkering. Op grond van dit verzoek kan de minister besluiten tot wijziging van de hoogte van de uitkering.*
2. Het Uitvoeringsprogramma Natuur beslaat een periode van 10 jaar. SPUK1 heeft enkel betrekking op financiering door het Rijk in de periode 2021-2023, ofwel de eerste fase. Voor de periode 2024-2030 zal het Rijk ook middelen beschikbaar stellen, waarmee het deel van de uitvoering dat niet past binnen de kaders van SPUK1 gefinancierd kan worden.
3. Naast middelen uit het Uitvoeringsprogramma Natuur, ontvangt PZH middelen uit het Natuurpact voor de uitvoering van instandhoudingsmaatregelen zoals het baggerwerk in Westveen. Naast de bovengenoemde dekkingsbronnen is dit een derde bron die

eventueel kan worden benut. Dit zou dan wel ten koste gaan van andere Natura 2000 maatregelen; de verwachting is echter dat dit risico niet optreedt.

Het risico dat na 2025 een deel van de werkzaamheden uit Natura 2000 (Natuurpact) moet worden gefinancierd, wordt beheerst door in de meerjarenbegroting voor Natura 2000 (Natuurpact) het bedrag voor de tweede fase (2026 en 2027) voorlopig te reserveren.

In het addendum wordt vastgelegd op welke momenten in de uitvoeringsperiode we aanvullende afspraken over de financiering maken.

Juridisch kader

Op dit moment zijn er geen juridische consequenties. De brief betreft nu alleen de reservering van een budget uit het Uitvoeringsprogramma natuur (SPUK vanuit het Rijk). De aanspraak op de middelen uit het programma natuur ontstaat bij het aangaan van het addendum.

2 Voorafgaande besluitvorming

- De maatregel is opgevoerd in de – door GS vastgestelde – Zuid-Hollandse aanvraag in het kader van de Regeling specifieke uitkering Uitvoeringsprogramma Natuur.
- Op 23 juli 2021 heeft De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit middels een beschikking een éénmalige specifieke uitkering toegekend, op basis van de bovengenoemde aanvraag.
- In reactie op een brief van de stuurgroep is in mei 2021 een lid GS brief verstuurd (kenmerk PZH-2021-777074172). In deze brief is benoemd dat we financiering van de baggerwerkzaamheden als Programma Natuur maatregel hebben opgevoerd in de onder de eerste bullet genoemde aanvraag bij het Rijk.

3 Proces

Het is belangrijk dat in het Uitvoeringsprogramma Natuur concrete stappen naar uitvoering worden gezet. De toezegging van dit budget is daarvan een goed voorbeeld. De maatregel is afgestemd met de groene partners en maakt deel uit van het Zuid-Hollandse uitvoeringsprogramma, vanuit het uitvoeringsprogramma natuur staan de lichten op groen om hier snel mee aan de slag te gaan. Uiteraard is het belangrijk om de kaders van de specifieke uitkering van het Rijk goed in acht te nemen. Mocht de uitvoering niet in het gewenste tempo verlopen en dreigt onderbesteding van het toegezegde budget (in de periode t/m 2025), dan moet dit geld tijdig ingezet kunnen worden voor andere maatregelen, zodat het niet verloren gaat voor Zuid-Hollandse natuurmaatregelen en teruggevorderd wordt door de minister.

4 Participatie en rolname

De provincie is opdrachtgever van de stuurgroep. Onderdeel van de opdracht is realisatie van de natuurinrichting in Westveen. De stuurgroep betreft daarbij alle grondeigenaren uit het gebied, het waterschap en directe omwonenden. Er is een projectgroep (met gemeentes, het waterschap en Natuurmonumenten), een adviesgroep (met particuliere grondeigenaren, omwonenden en andere direct belanghebbenden). Daarnaast worden er nieuwbrieven verstuurd en

informatieavonden georganiseerd om de omgeving te betrekken. Voor de voorbereiding van de baggerwerkzaamheden en de communicatie naar omwonenden wil de stuurgroep zekerheid dat de provincie als opdrachtgever het noodzakelijke budget beschikbaar stelt.

5 Communicatiestrategie

Dit is op dit moment niet aan de orde. Communicatie vindt plaats wanneer het addendum wordt getekend.